
Kdopak by se studentů bál

Kdopak by se studentů bál

3.3.2012 Právo Strana 6 Publicistika, autor: Petr Uhl

Nazvali to Týdnem neklidu, ti revoltující studenti.

To označení nemá vadu.

Nebyl to týden svrhávání vlády, ani týden konfrontace s ní, odporu a protestu. Jen neklid. To slovo odpovídá nejmenšímu společnému jmenovateli postojů většiny studentů.

Vzdělání není byznys – to bylo heslem Týdne neklidu. Druhým bylo, že komunikace vlády se studenty nesmí být jednostranným vysvětlováním typu „pí – ár“, nýbrž dialogem. Ukázalo se, že oba studentské požadavky nejsou ministr Josef Dobeš a vláda schopni pochopit, natož přijmout. Odborníci se přou, zda to je důsledek jejich pravcovosti, neoliberalismu, intelektuální nedostatečnosti či zlé vůle. Já se přikláním k dvěma posledně uvedeným příčinám.

Přou se i o to, zda se kvůli listopadu 1989 bojí studentských protestů Dobeš a v pozadí jeho patroni Petr Nečas a Václav Klaus, jenž ochránil „nejlepšího polistopadového ministra školství“, tedy ti, kdo tu o školství rozhodují.

Není tu ale jen paralela s listopadem 1989. Nabízí se i srovnání se studentskými stávkami v listopadu 1968 a dubnu 1969. První byla reakcí na obrát vedení KSČ od obrany hodnot demokratického socialismu k normalizaci, druhá reakcí na dosazení Gustáva Husáka za Alexandra Dubčeka.

Jednou z akcí Týdne neklidu byla i beseda s Jaroslavem Sukem a mnou, kteří jsme se pro účast v Hnutí revoluční mládeže, jež bylo součástí tehdejšího studentského hnutí a pak působilo samostatně, dostali až do vězení. Srovnání dneška s lety 1968–1969 je inspirativní, byť rozdíly jsou velké. Tehdy studentům šlo i o politickou podporu vyhazovaných představitelů KSČ, dnes jdou proti vládě.

Reakce dnešních studentů byly pro nás překvapením. Příjemným hlavně proto, že odpor k autoritářství a establishmentu je hodnotově vlastně stále stejný, i pro současné studenty to je už i odpor proti dnešnímu kapitalismu. Je v tom jen více legrace a recese.

Ve srovnání s odporem proti manažerskému řízení škol a omezování akademických svobod bylo školné jen vedlejším tématem Týdne neklidu. Podle Jaroslava Suka, jenž dobře zná Rusko, se tam na vysokých školách po zavedení školného dostávají jen diplomy a tituly, nikoli vzdělání. Neschopní zkoušky „zvládnou“. Školy si udržují platící studenty. A lidé bez peněz mají malé šance se na školy dostat. Pouhých 18 procent účastníků nedávného průzkumu veřejného mínění STEM soudí, že stát dnes zaručuje šance pro všechny lidi, z toho odpověď „určitě ano“ zvolila jen dvě procenta. Názor, že je nezaručuje, mělo 82 procent dotázaných a z toho 44 procenta odpovědělo dokonce „určitě ne“. I pro pravcové občany ČR je zajištění rovných příležitostí pro všechny významnou hodnotou demokratické pravice, prý důležitější než pro levici. Jenže ta dnešní vládněkoaliční pravice, obávám se, demokratická není.